

УДК 338.483.13:392.72

Назарій Гарасимчук

аспірант

Львівський університет «Бізнесу та права»

*Науковий керівник:***Орислава Графська**

д-р екон. наук,

доцент кафедри готельно-ресторанної справи

Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ СФЕРИ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В КРИЗОВИЙ ПЕРІОД

Сфера індустрії гостинності в Україні до кризового періоду посідала одне з провідних місць ринкової економіки. Процес та процедура управління в даній галузі, з кожним роком набувають все більшої актуальності. Адже, галузь індустрії гостинності включає в себе багато складових, а саме це: туристична галузь, галузь готельно-ресторанного бізнесу, галузь яка включає в себе надання різних супутніх послуг, а саме торгівля, перукарські послуги та інші. Всесвітня пандемія COVID-19 внесла чи малі корективи. Ситуація докорінно змінилася, і галузь індустрії гостинності України стала галуззю, яка понесла за статистичними даними найбільше збитків. За період 2020 року збитки в Україні становлять близько 60млрд. Відповідно до такою нестабільної фінансової ситуації, управляти галуззю індустрії гостинності в Україні стало надзвичайно важко. Значимість управління галуззю індустрії гостинності зумовлена особливостями цієї сфери, які відрізняють її від інших сфер ринкової економіки. У широкому розумінні управління тобто менеджмент є наукою і мистецтвом перемагати, досягати поставлених цілей, використовуючи працю, мотиви поведінки та інтелект людей. Отже, йдеться про цілеспрямований вплив на людей

з метою перетворення неорганізованих елементів в ефективну і продуктивну силу. Управління та менеджмент можна визначати також як вид діяльності з керуванням організаційним процесом і так само і управлінням людським фактором в різноманітних його позиціонуваннях.

На перший погляд поняття «галузь індустрії гостинності» розуміє кожний, але зважаючи на науковий підхід і в наукових цілях важливого значення набувають загальні критерії відокремлення цього виду діяльності людини від інших, а саме:

- Зміна місця. власне туристична подорож – це поїздка в місце, яке знаходиться поза межами постійного локації і середовища життя та діяльності людини.
- Перебування в іншому місці. Головною умовою є те, що місце туристичного перебування не повинно бути місцем постійного або довготривалого проживання (за міжнародними правилами – 12 місяців і більше).
- Джерело оплати послуг, життя, праці. (Будь-яка особа, котра виїжджає на роботу, що оплачується з джерел місця перебування, є мігрантом, а не туристом це варто зазначити)[1].

Такі базові критерії дають змогу визначити, що в підприємствах сфери індустрії гостинності є присутня супутня галузь, яка взаємопов'язана це туризм, як сукупність відносин, зв'язків та явищ, що супроводжують поїздку та перебування людей у місцях, які не є місцями їх постійного або довгострокового проживання і не пов'язані з їхньою трудовою діяльністю. Однак є особливі категорії осіб, що подорожують, до яких застосування основних критеріїв недостатнє – біженці, кочівники, ув'язнені, транзитні пасажери тощо. Економічний аспект туристичної галузі передбачає розгляд її як індустрії гостинності.

В сучасному розвитку світового господарства важливе місце займають туристична діяльність, як складова сфери індустрії гостинності, процес її реалізації, специфічні відносини в системі «людина – природа», які формуються в межах функціонування туристичних систем різного таксономічного рівня. Варто враховувати, що туристична галузь належить до галузей невиробничої сфери та її функціонування характеризується високим рівнем суспільних вимог, а саме:

- Туристична галузь потребує значних та довгострокових капіталовкладень;

- високу трудомісткість галузі та особливі вимоги до професійної підготовки зайнятих (не тільки рівень спеціалізованої кваліфікації, а й володіння іноземними мовами, загальний культурно-інтелектуальний потенціал, знання способу життя клієнтів тощо);
- значні проблеми, пов'язані з тим, що індустрія туризму як реалізатор відносно високого класу послуг уразлива до виявів політичної, економічної нестабільності та різних природних змін [2].

Саме тому останнім часом усе менше експертів схиляються до того, щоб вважати статтю доходів «від туризму» результатом швидкої та дешевої експлуатації ресурсів.

Туристична галузь – це міжгалузевий соціально-економічний комплекс зі складною структурою і багатьма компонентами, які включають виробничі, транспортні, сервісні підприємства й організації.

Складна будова туристичної галузі, зв'язки її з багатьма іншими галузями, специфіка туристичного обслуговування потребують постійного зваженого ставлення до планування, організації, мотивації, контролю функціонування та управління туристичною галуззю, її окремих складників, у т. ч. підприємств. Саме це становить основу інституційно-організаційної підсистеми індустрії гостинності, яка бере на себе відповідальність за управління, менеджмент і ґрунтується на відповідному правовому, фінансовому, науковому забезпеченні.

Тому аналізуючи вище наведене можемо сказати, що управління підприємствами галузі індустрії гостинності є складним, а в кризовий період, воно потребує постійного капіталовкладення, та додаткового фінансування, що можливо є лише при залученні альтернативних джерел фінансування та професійного ТОП – менеджера, з обов'язковими практичними навичками роботи в кризових ситуаціях.

Ключові слова: управління, сфера гостинності, кризовий період.

Список використаних джерел

1. [Електронний ресурс]. – URL: https://pidru4niki.com/14170120/turizm/sutnist_zmist_menedzhmentu_turizmu
2. Економіка туризму теорія та практика / М. П. Мальська, М. Й. Рутинський, С. В. Білоус, Н. Л. Мандюк. – Київ : Центр учбової літератури, 2020. – 538 с.